

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ.κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Σπάτα Ἀττικῆς, 26 Ἰουνίου 2004

«Θύρα γάρ μοι ἀνέωγε μεγάλη καὶ ἐνεργῆς καὶ ἀντικείμενοι πολλοί»

(Α΄ Κορ. ιστ΄ 9)

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατοι ἄγιοι ἀρχιερεῖς,

Ἐξοχώτατοι κύριοι Ὑπουργοί,

Κύριε Περιφερειάρχᾳ, κύριε Νομάρχα,

Κύριοι Δήμαρχοι καὶ Κοινοτάρχες,

Εὐλαβέστατοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι,

Πολυαγαπημένε λαὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς,

Ἀγαπητοὶ φίλοι καὶ ἀδελφοί,

Ἐνώπιον τῆς ἀρχιερωσύνης

Ἡ παροῦσα τελετὴ εἶναι γνωστὴ ὡς ἐνθρόνιση, πὸ σημαίνει ἐγκατάσταση σὲ θρόνο. Σίγουρα ἡ ἀνάδειξη κάποιου σὲ Μητροπολίτη ἀποτελεῖ ὕψιστη τιμὴ καὶ ἐξυπνοεῖ τὴ συνετὴ καὶ ἐν πνεύματι Θεοῦ ἄσκηση ἐξουσίας. Γι' αὐτὸ καὶ θεωρεῖται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ μας ἀπαραίτητη ἡ ἐνθρόνισή του. Στὴν πραγματικότητα ὅμως ἡ ἐνθρόνιση δὲν εἶναι τόσο ἄνοδος σὲ θρόνο ἐξουσίας ὅσο εἴσοδος σὲ ἱερὸ ὕψιστης διακονίας. Κάπως ἔτσι κι ἐγὼ αἰσθάνομαι αὐτὴ τὴ στιγμή· ὅτι εἰσέρχομαι στὸ ἱερὸ αὐτῆς τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας, στὸ ἱερὸ καὶ ἄβατο τῆς ζωῆς τόσων ἀνθρώπων, τῆς σχέσης τους μὲ τὸν Θεό, στὸ ἱερὸ βῆμα τοῦ ἄγνωστου σὲ μένα θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἀντικρῶζοντας ἐσᾶς, τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, τὶς εἰκόνες Του, ὅλους μαζί καὶ τὸν καθένα χωριστὰ στὰ μάτια, αἰσθάνομαι πὼς στὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς προσωπικῆς μου ἱστορίας δὲν μὲ καλεῖ ὁ Θεὸς νὰ διορθώσω τοὺς ἄλλους ἀλλὰ νὰ ἀλλάξω τὴ ζωὴ μου, νὰ μεταμορφώσω τὴ λογικὴ μου, νὰ ἀνιχνεύσω τὴ νέα κλήση μου, νὰ γεννήσω τὸν καινούργιο ἐαυτό μου.

Εἰσῆλθα πρὸ δύο μηνῶν στὸ ἱερὸ τῆς ἀρχιερωσύνης, στὸ ἱερὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Δὲν περίμενα ὁ Θεὸς νὰ μοῦ κάνει τέτοιο δῶρο. Δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ μεγαλύτερη τιμὴ γιὰ κάποιον θνητὸ καὶ φθαρτὸ

ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ νὰ γίνει ἐπίσκοπος καὶ μάλιστα στὶς μέρες μας. Γι' αὐτὸ καὶ νοιώθω βαθεῖα συντετριμμένος. Ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ ἔμεινα στὴν ἐσωτερικὴ συνοχὴ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀποστολῆς ποὺ ξανοίγεται μπροστά μου, στὴν ἀπορία ποὺ γεννᾷ ὁ δύσκολος γάμος τῶν μοναδικῶν προκλήσεων μὲ τὴν συνείδηση τῆς ἀκαταλληλότητός μου, στὴν πάλι ποὺ προξενεῖ ἡ αἴσθησις ὅτι ἀφήνω τὴν κλήση τὴν ὁποία ἐπέλεξα καὶ ἀπήλαυσα καὶ ἀκολουθῶ ἓνα κάλεσμα τὸ ὁποῖο ποτὲ δὲν ὀραματίσθηκα.

Ἡ πεποίθησις ὅμως ὅτι ὁ πάνσοφος Θεὸς μπορεῖ «νὰ ἐγείρῃ ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἐκ κοπρίας νὰ ἀνυψώσῃ πένητα» (Ψαλμ. ριβ' 7) τονώνει τὴν πίστη μου καὶ μεταμορφώνει τὸ σκότος μου σὲ φῶς, τὴν ἀμηχανία μου σὲ ἐνθουσιασμό, τὴ συστολή μου σὲ κίνηση ἀγάπης καὶ κοινωνίας μαζί σας. Γι' αὐτὸ καὶ μέσα στὰ βάθη τοῦ εἶναι μου διαπιστώνω μιὰ χαρὰ γιὰ τὸ ὅτι καλοῦμαι πλέον κάθε στιγμὴ, κάθε σκέψη, κάθε ἱκμάδα, κάθε στοιχεῖο τῆς ὑποστάσεώς μου νὰ τοῦ δώσω ἔκφραση πνευματικὴ καὶ μόνο, νὰ τὸ προσφέρω συνολικὰ καὶ ἀπόλυτα στὸν Τριαδικὸ Θεὸ καὶ στὶς εἰκόνες Του, σὲ ἐσᾶς, τὰ παιδιά Του. Αὐτὴ ἡ χαρὰ ξεπερνᾷ κάθε φόβο τῆς ψυχῆς μου, κάθε ἀναστολή τῆς διαθέσεώς μου, κάθε ἐπιβεβαίωσις τῆς ἀνεπάρκειάς μου.

Ὁ ἐπίσκοπος ἵσταται «εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ». Τύπος του εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος Χριστὸς καὶ τόπος του ὁ Γολγοθᾶς. Θρόνος λοιπὸν τοῦ ἐπισκόπου εἶναι ὁ σταυρὸς καὶ τιμὴ καὶ ἐνθρόνισή του ἡ σταύρωσις, ἡ θυσία, ἡ κατὰ Θεὸν ἄσκησις. Ὅχι ὁ Γολγοθᾶς τῆς ἀδικίας, ἀλλὰ ὁ σταυρὸς τῆς ἀγάπης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐπίσκοπος προσφέρεται ὀλόκληρος, ὀλότελα, σὲ ὅλους, κατὰ πάντα καὶ γιὰ πάντα, γιὰ νὰ εἶναι «ὄλος ἱερωμένος Θεῶν». Ἐπίσκοπος σημαίνει ὄχι ὅτι δίνεις πολλά, ἀλλὰ ὅτι δὲν κρατᾶς γιὰ τὸν ἑαυτό σου τίποτα· εἶσαι διαρκῶς «κλῶμενος» καὶ «ἐκχυνόμενος», «προσφερόμενος» καὶ «διαδιδόμενος».

Μὲ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ

Σήμερα ὅμως εἰσέρχομαι καὶ στὸ ἱερὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐθύνης μου, στὸ ἄβατο τῆς δικῆς σας σχέσης τοῦ καθενὸς μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὰ μυστήριά Του. Χαίρομαι πολὺ ποὺ καλοῦμαι νὰ ἱεουργήσω στὰ θυσιαστήρια τῶν ψυχῶν χιλιάδων ἀνθρώπων ποὺ μοῦ ἐμπιστεύεται ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ βούλησις τῆς Ἐκκλησίας. Χαίρομαι ποὺ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ μὲ καθιστᾷ τὸν πιὸ στενὸ συγγενῆ σας, τὸν πιὸ κοντινὸ σας, ὄχι γιὰ νὰ ξέρω τὰ μυστικά σας, ὄχι γιὰ νὰ ἀπολαμβάνω τὴν ἐμπιστοσύνη σας, ὄχι γιὰ νὰ ξεγελιέμαι ἐγωιστικὰ ἀπὸ τὴν ἀγάπη σας. Χαίρομαι ποὺ γίνομαι ἐπίσκοπός σας γιὰ νὰ μοιρασθῶ μαζί σας ὅ,τι ἔχω καὶ ὅ,τι εἶμαι προσδοκῶντας νὰ καταθέσετε ἐσεῖς στὴν τράπεζα τῆς εὐλογημένης σχέσης μας ὅ,τι θέλετε.

Ἄν ὡς τώρα στόχος καὶ ἐπιδιώξή μου ἦταν νὰ ζήσω τὴν ταπείνωσις μέσα ἀπὸ τὴν ἀφάνεια καὶ τὸ συμμάζεμά μου, τώρα ἀντιλαμβάνομαι πολὺ καλὰ ὅτι ἡ βίωσις τῆς χάριτος καὶ τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ περνᾷ μέσα ἀπὸ τὸ κομμάτιασμα καὶ τὸ μοίρασμά μου. Δὲν πρέπει νὰ ζῶ οὔτε μιὰ στιγμὴ, οὔτε τὸν Θεὸ πλέον μόνος μου. Καλοῦμαι νὰ γίνω μοναχὸς ποὺ δὲν ζεῖ μόνος του. Ἐσεῖς ἀποτελεῖτε ἀπὸ δῶ κι ἐμπρὸς τὸ περίγραμμα τῆς ζωῆς μου, τὸ ἐπίκεντρο τῶν ἐνδιαφερόντων μου, τὸν κορμὸ τῆς σωτηρίας μου, τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κυρίου, τὸ ὄρατὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ μου.

Ἔρχομαι κοντά σας γιὰ νὰ μάθω ὄχι νὰ ἐπιβάλω· νὰ γίνω ὄχι νὰ κάνω· νὰ μαθητεύσω στὶς ἀρετὲς σας· νὰ σεβασθῶ τὰ δῶρα σας, τοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους ἐνεργεῖ στὴ ζωὴ σας ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν φαντάζομαι τὸν ρόλο μου στὸ πόστο κάποιου ποὺ ἔχει ὁράματα ποὺ ἐφαρμόζουν οἱ ἄλλοι. Ποτὲ δὲν θὰ ἤθελα τὰ χαρίσματα τοῦ καθενὸς νὰ πνίγονται στὸ ἔλος τῶν προσωπικῶν μου φιλοδοξιῶν. Στόχος μου εἶναι νὰ συμπαρασταθῶ σὲ ὅποιον ἔχει ὄραμα νὰ τὸ ἀναπτύξει καὶ νὰ τὸ καλλιεργήσει καὶ σὲ ὅποιον δὲν ἔχει νὰ τοῦ προσφέρω ἐναλλακτικὰ ὁράματα γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ.

Ὅλα αὐτὰ δὲν θέλουν σχέδια καὶ ἀποφασιστικότητα· θέλουν ὑπομονή, σεβασμὸ καὶ χρόνο. Ὅσοι ἀπὸ σᾶς βιάζονται νὰ δοῦν σύντομα ἔργα καὶ ἀποτελέσματα θὰ ἀπογοητευθοῦν. Ἡ ἀντιπρόταση τῆς Ἐκκλησίας στὴν πίεση τῶν γεγονότων δὲν εἶναι ἡ βιασύνη τοῦ ἐπιβεβλημένου καλοῦ οὔτε ἡ σπουδὴ τῆς διορθώσεως τῶν κακῶς ἐχόντων. Ἀντιπρότασή της εἶναι ἡ ὑπομονὴ τῆς «ἄλλης» λογικῆς. «Μὴ ζητεῖ πρό καιροῦ τὰ τοῦ καιροῦ ἵνα μὴ ζημιωθῆς τὰ τοῦ καιροῦ ἐν τῷ καιρῷ». Θὰ εἶμαι ἀπόλυτα εὐτυχὴς ἂν τελικὰ τὸ πέρασμά μου ἀπὸ τὴ Μητρόπολη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς εἶναι μία μαρτυρία διακονίας καὶ σεβασμοῦ παρὰ μία παραγωγὴ ἔργων καὶ ἀναπαραγωγὴ ἐγωισμοῦ· μιὰ ὁμολογία ἐνὸς ἀνθρώπου ποὺ δὲν θυμόμαστε τί ἔκανε, ἀλλὰ δὲν μπορούμε νὰ ξεχάσουμε τὸ πῶς καὶ πόσο σεβάσθηκε τὸν τόπο, τὶς συνθῆκες, τὰ γεγονότα, τοὺς ἀνθρώπους.

Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξη

Ἡ ἐπαρχία μας θεωρεῖται ἀπὸ τὶς πλέον ἀναπτυσσόμενες τῆς πατρίδας μας. Ἄν ὅμως ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη δὲν συνδυασθεῖ καὶ μὲ παράλληλη πνευματικὴ, τότε αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε πρόοδο θὰ ταυτισθεῖ μὲ τὴν πολιτισμικὴ μας καταστροφὴ.

Ἡ πορεία μας ὡς Ἐκκλησίας εἶναι μονόδρομος. Εἶναι ἡ ἐλευθερία μας ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ παράμετρο καὶ λογικὴ. Στὰ αὐτιά μου ἤχοῦν, Μακαριώτατε, τὰ λόγια ποὺ πρόσφατα ἐκφωνήσατε ἀπευθυνόμενος στὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Γεωργίας κ. Ἡλία· «Σήμερον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κόσμος θεωρεῖ τὰ πάντα μὲ μέτρον τὰ χρήματα, ἡ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας πρέπει νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν πρὸς αὐτά, ἀπὸ τὸν κατακρημνισμόν τοῦ ψεύτικου αὐτοῦ Θεοῦ» (14.5.2004).

Δὲν πιστεύουμε σὲ Ἐκκλησία ποὺ ζητάει, ἀλλὰ ποὺ τὴν ἐμπιστευόμαστε. Οὔτε σὲ Ἐκκλησία ποὺ στηρίζει τὴν ἀποστολὴ της σὲ τράπεζες καὶ ἀναπτυξιακὰ προγράμματα, ἀλλὰ σὲ Ἐκκλησία ποὺ ἡ λιτότητά της τὴν ἐγκαθιστᾷ σὰν μάννα στὶς καρδιὰς τῶν πιστῶν. Μιὰ τέτοια Ἐκκλησία ὄχι μόνον συντηρεῖ τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ διαρκῶς ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀλήθεια τοῦ κηρύγματός της. Ἐκκλησία ποὺ ταυτίζεται μὲ τὸ παγκάρι, τὸν δίσκο, τὴν ἐνοχλητικὴ αἴτηση δωρεῶν, τὰ οἰκονομικὰ προγράμματα, εἶναι τόσο ριζωμένη στὸν κόσμον αὐτὸν ποὺ ἀδυνατεῖ νὰ μᾶς μεταφέρει στὸν ἄλλον, τὸν ἀληθινόν. Τὰ ἐγκόσμια προβλήματα μας ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι νὰ τὰ λύσουν. Ποιὸς ὅμως θὰ ἀπαντήσῃ στὸν πόνο μας, στὰ καθημερινὰ δράματα καὶ ἀδιέξοδά μας, στὰ ἀναπάντητα «γιατί» καὶ ἐρωτήματά μας; ποιὸς θὰ μᾶς ἀναστήσῃ στὴ λογικὴ ποὺ ἐλευθερώνει; ποιὸς θὰ μᾶς προσφέρει τὸν Θεὸ ποὺ λυτρώνει; Δὲν μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ κηρύττει Θεὸ ποὺ εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ της ἀπών.

Εἶναι ἀδιανόητο στὰ ἔξοδα γάμου καὶ βαπτίσεων, δίπλα στὰ κεράσματα, τὰ δῶρα, τὶς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ κουφέτα, νὰ ὑπάρχει τὸ οἰκονομικὸ χρέος πρὸς τὸν ἱερέα, τὸν ναὸ καὶ τὴ Μητρόπολη. Ὅταν οἱ πάντες δίνουν δῶρα, τότε πῶς ἡ σχέση μας μετὰ τὴν Ἐκκλησία καταντάει χρέος; Ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας δὲν στηρίζεται στὰ ἔσοδα τῶν παγκαριῶν· βασίζεται στὴν μία ἔξοδο ἀπὸ τὴν φιλαυτία καὶ τὴ μυωπία μας πρὸς τὴν διέξοδο τῆς αὐταπάρνησης καὶ τὸ φῶς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Κεντρικὸ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ φιλοπτωχία, ὄχι μόνο μετὰ τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης στοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ κυρίως μετὰ τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης τῆς δικῆς μας προσωπικῆς λιτότητος καὶ πτωχείας. Λέγει ἐκφραστικὰ ἓνας ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας· «Ἄν πηγαίνοντας στὴν ἐκκλησία συναντήσεις ἓναν φτωχό, πάρτον στὸ σπίτι σου· κάνεις τὸ σπίτι σου ναὸ. Βάλτον νὰ καθήσει στὸ τραπέζι σου· κάνεις τὸ τραπέζι σου Ἁγία Τράπεζα. Δώστου νὰ φάει ἀπὸ τὸ φαγητό σου· κάνεις τὸ ψωμί καὶ τὸ κρασί σου θεία κοινωνία».

Ἄν ὁμως ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον ἀδελφὸ εἶναι τόσο μεγάλη ἐπειδὴ μᾶς ἐνώνει μαζί του, ἡ ἀγάπη τῆς δικῆς μας ἐπιλεγμένης πτωχείας εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη ἐπειδὴ μᾶς ἐνώνει μετὰ τὸν Κύριο ποὺ «ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν», ποὺ ἡ ζωὴ Του εἶναι συνυφασμένη, μετὰ τὰ σπάργανα καὶ τὸν σταῦλο τῆς γεννήσεώς Του, μετὰ τὸ λέντιο τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, μετὰ τὸ γαϊδουράκι τῆς ἐπίσημης εἰσόδου Του, μετὰ τὴν ἔλλειψη τόπου καὶ στέγης νὰ γύρει τὸ κεφάλι Του.

Μόνον ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ καταστήσουμε τοὺς μακρὰν πλησίον, νὰ μεταμορφώσουμε τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδικημένους σὲ ἀδελφοὺς, νὰ μεταφράσουμε τὴν προσευχὴ μας σὲ οὐσιαστικὴ ἀγαθοεργία. Ἐπιλέγουμε τὴ λιτότητα γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἀγκαλιάζουμε τὴν προσωπικὴ ἀνάγκη τοῦ καθενός, τὸν ἀγῶνα τῆς κάθε μέρας, τὴν ἀσθένειά του· νὰ κατανοοῦμε τὸν πόνο καὶ τὸ παράπονό του. Εὐθύνη μας δὲν εἶναι νὰ λύνουμε ὅλα τὰ προβλήματα -αὐτὸ ὑπεβαίνει τὶς δυνάμεις μας. Εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ φορτώνεται ὅλα καὶ ὅλων τὰ προβλήματα. Μόνον ἔτσι μπορούμε ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ ποῦμε· «τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;» (Β΄ Κορ. ια΄ 29) Τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πόσα οἱ πιστοὶ δίνουν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πῶς ἐμεῖς οἱ ἱερεῖς σας -καὶ κυρίως ὁ ἐπίσκοπος- ζοῦμε.

Μόνον ἔτσι μπορούμε ὡς Ἐκκλησία νὰ συμπορευθοῦμε μετὰ τὴν ἀλήθεια, τὴν πρόοδο καὶ τὴ δημιουργία καὶ νὰ ὀδηγηθοῦμε σὲ οὐσιαστικὰ καὶ μεγάλα ἔργα προσφορᾶς. Ἔργα μεγαλόπνοα, σύγχρονα, τολμηρά, πρωτότυπα. Ἔργα ποὺ δείχνουν ὅτι δὲν ἔχουμε καμμία σχέση μετὰ τὴ μιζέρια, τὴν προχειρότητα, τὴν ιδιοτέλεια, τὸν συντηρητισμό. Ἔργα ποὺ καταδεικνύουν ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος λόγος μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ προοδευτικὸς καὶ πειστικὸς καὶ παγκόσμιος καὶ διεπισδυτικὸς. Μόνον μία ὀλιγαρκῆς Ἐκκλησία διαχειρίζεται σωστὰ τὴν πρόκληση τῆς ὕλης καὶ τὸν πειρασμὸ τῆς αὐτοπροβολῆς. Μόνον μία προσευχόμενη Ἐκκλησία μπορεῖ παραγωγικὰ νὰ δραστηριοποιεῖται.

Μοναχισμὸς

Ἡ Μητρόπολή μας εἶναι διάσπαρτη ἀπὸ μοναστηράκια καὶ παρεκκλήσια. Αὐτὸ προσδιορίζει καὶ τὴ μορφή τῆς ποιμαντικῆς διακονίας μας. Παράλληλα μὲ τὸ κύτταρο τῆς ἐνορίας θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ δοθεῖ ὡς ἐναλλακτικὴ πρόταση λειτουργικῆς καὶ ποιμαντικῆς ἀναπαύσεως ἢ ἔμφαση στὸ μοναχικὸ πυρήνα καὶ τὸ ξωκκλήσι. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ὅλη διακονία μας θὰ μπορούσε νὰ βασισθεῖ στὴν προσευχὴ καὶ τὴν ἡσυχία, στοιχεῖα ποὺ τόσο χρειάζεται ὁ κουρασμένος κόσμος μας.

Στὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὁ δεσποτικὸς θρόνος δὲν εἶναι στραμμένος πρὸς τὸν λαό, ἀλλὰ ἀτενίζει τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου. Ὁ ἐπίσκοπος, πρὸς τὸν ὁποῖο στρέφεται ὁ λαὸς προσατενίζει πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ παρατήρηση προσδιορίζει καὶ τὸν χαρακτήρα τοῦ μοναχοῦ ἐπισκόπου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο περιμένουμε κυρίως τὴν παρηγορία τῆς προσευχῆς καὶ τῆς συνεποῦς μοναχικῆς καὶ ἀσκητικῆς ζωῆς παρὰ τὴ λαμπρότητα τοῦ ἀκτιβιστικοῦ βίου.

Μέσα στὶς τεράστιες προκλήσεις τοῦ πολυμορφικοῦ χαρακτήρα της, ἡ Μητρόπολή μας μπορεῖ δώσει ἐναλλακτικὴ πρόταση πνευματικῆς ζωῆς θεμελιωμένη στὴ μοναχικὴ παράδοση καὶ ἀσκητικότητα. Ὅχι ἀντιπαραθετικά οὔτε συγκριτικά. Γιὰ μᾶς δὲν ὑπάρχει ἀντίπαλο στρατόπεδο ποὺ πρέπει νὰ συντρίψουμε οὔτε ἀδελφοὶ ποὺ πῆραν λάθος δρόμο καὶ πρέπει ἐμεῖς νὰ διορθώσουμε. Γιὰ μᾶς ὑπάρχει ἡ ἀδιαπραγμάτευτη εὐθύνη νὰ δώσουμε τὴ μαρτυρία μας, αὐτὸ ποὺ ξέρουμε, αὐτὸ ποὺ μᾶς ἐμπνέει, αὐτὸ ποὺ ζοῦμε ὡς στόχο, ὡς πόθο, ὡς ἀλήθεια, ὡς ἐμπειρία. Εἴμαστε σίγουροι πὼς κάθε καλοπροαίρετος ἀδελφὸς θὰ μπορούσε νὰ φιλοξενήσει μέσα του αὐτὸ τὸ ἦθος ὅχι ὡς στοιχεῖο ποὺ ἀπομακρύνει καὶ ἀποξενώνει ἀλλὰ ὡς παρουσία ποὺ ἐνοποιεῖ καὶ συμπληρώνει. Ἡ πρόταση τῆς ἐκκλησιαστικῆς λιτότητος καὶ μοναχικῆς πνευματικότητος σὲ σύγχρονο κοσμικὸ περιβάλλον ἴσως ξενίζει, ἀλλὰ εἶναι βαθειὰ ριζωμένη στὴν εὐλογημένη Ὁρθόδοξη παράδοσή μας καὶ δεμένη σφιχτὰ μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ τὶς βαθύτερες προσδοκίες της.

Ἱερωσύνη

Καλῶ τοὺς ἱερεῖς μας -ὄλους ἀνεξαιρέτως- νὰ θυμηθοῦν δύο μέρες τῆς ζωῆς τους· τὴν ἡμέρα τῆς χειροτονίας τους καὶ τὴν ἡμέρα τῆς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου παραστάσεώς τους. Καὶ οἱ ἱερομόναχοι τὴν ἡμέρα τῶν μοναχικῶν ὑποσχέσεών τους. Ὁ ἱερέας εἶναι γιὰ νὰ «βαστάζει τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ» (Γαλ. στ' 17), νὰ φέρει τὴ μαρτυρία ἐνὸς ἄλλου κόσμου ποὺ ὅμως εἶναι ὑπαρκτός, ἀληθινὸς ἀλλὰ καὶ μεθεκτός ἀπὸ ὄλους μας. Ἡ ζωὴ του πρέπει νὰ προσκαλεῖ, ὄχι νὰ ἀποτρέπει· νὰ ἀνοίγει πόρτες, ὄχι νὰ τὶς κλείνει· νὰ προκαλεῖ δέος, ὄχι ἀποστροφή.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ δική σας ἐπίμονη προσδοκία καὶ ἀπαίτηση γιὰ ἐξαγιασμένο κλῆρο, ἀνάλογο τῆς ἀποστολῆς του, προστατεύει τὴν ἱερωσύνη καὶ γεννᾷ τοὺς διακόνους της, ἐνῶ ὁ συμβιβασμὸς τῶν δικαιολογιῶν τὴν καταρρακώνει. Ἄντὶ νὰ δικαιολογοῦμε τοὺς ἱερεῖς πρέπει νὰ περιφρουροῦμε τὴν ἱερωσύνη. Νὰ ἀπαιτεῖτε ἀπὸ μᾶς, τοὺς ἱερεῖς σας, τὴ συνέπεια, τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, τὴ μαρτυρία τοῦ ἁγίου βίου, τὴ δύναμη τῆς πνευματικῆς λογικῆς. Καλύτερα δέκα ἱερεῖς ποὺ βεβαιώνουν μὲ τὴ ζωὴ τους τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ παρὰ ἑκατὸ ποὺ τὴ διαψεύδουν. Δὲν χρειάζομαστε παπάδες ποὺ βαπτίζουν μὲ νερὸ ἀλλὰ ἱερεῖς ποὺ βαπτίζουν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. Οὔτε παπάδες ποὺ μεταμορφώνουν τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ ζωντανὸ σῶμα τοῦ

Χριστοῦ σὲ κοσμικὸ σωματεῖο μὲ ὀπαδοὺς καὶ ἐξωτερικὰ σχήματα, σύμβολα, ὑποχρεώσεις καὶ συνήθειες. Δὲν μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ παντρεῖ τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους καὶ μὲ τὸν τρόπο της νὰ προσυπογράψει τὸ διαζύγιό τους ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν πίστη καὶ τὴ χάρι Του. Ἱερεῖς ποὺ ἀντὶ νὰ προσβλέπουν στὰ θυσιαστήρια τῶν ψυχῶν ἐπικεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον τους στὰ παγκάρια τῶν ναῶν εἶναι ξένοι πρὸς τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ τὴν ἀποστολή τους. Μοναχοὶ ποὺ ἐπέλεξαν τὸν σταυρὸ τῆς ἀγαμίας καὶ ἀρνοῦνται τὰ καρφιά τῆς συνεποῦς μοναχικῆς ζωῆς καὶ πολιτείας μοιάζουν μὲ παπάδες δίχως ράσα, μὲ διακονητὲς δίχως ποδιά, μὲ καντήλια δίχως φλόγα, μὲ ἐκκλησίες χωρὶς σταυρό, εἰκόνες καὶ δισκοπότηρο.

Ἱερεῖς ὅμως ποὺ ξέρουν νὰ ψηλαφοῦν τὸν Θεὸ καὶ νὰ ἀγκαλιάζουν τὸν λαὸ μὲ τὴν πεντακάθαρη ζωὴ τους, μὲ τὴν ἀνάλαφρη προσευχή τους, μὲ ἀνάγλυφη τὴν πίστη τους, μὲ τὴν ἱεροπρεπῆ ἐμφάνισή τους, μὲ τὴ μεταμορφωμένη λογική τους, μοιάζουν μὲ δροσιὰ μέσα στὸ κατακαλόκαιρο, μὲ ἀνάσα μέσα στὴν ἀσφυξία, μὲ ἐλπίδα μπροστὰ στὸ ἀδιέξοδο. Θέλω νὰ πιστεῦω ὅτι ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεώς μας ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ εὐλογημένο αὐτὸ ὄραμα.

Παλαιοημερολογιτισμὸς

Ἡ ἐπαρχία μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ παλαιοημερολογικὰ μοναστήρια. Στὸ ὑφιστάμενο σχίσμα ἐμεῖς ἀντικρῶζουμε τὸ δικό μας μερίδιο εὐθύνης. Ἡ ἔμφαση στὴν ἀκρίβεια καὶ συνέπεια τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ἀποτελεῖ τὸ πηδάλιο τῆς πνευματικῆς πορείας μας καὶ συνεπῶς ἀδιαπραγμάτευτο ὄρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταυτότητός μας. Τὸ πιὸ σημαντικό στοιχεῖο ποὺ καταθέτει ὁ ἐπίσκοπος κατὰ τὴν χειροτονία του δὲν εἶναι ὁ λόγος του οὔτε ἡ συντριβὴ του οὔτε ἀκόμη καὶ ἡ προσευχή του· εἶναι ἡ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁμολογία τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς του, ἡ ὁποία καὶ ἐκφράζεται μὲ τὴν ἀπαγγελία τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως καὶ τὴν ὑπόσχεση τῆς τηρήσεως τῶν ἱερῶν κανόνων. Πρῶτο μέλημά του πρέπει νὰ εἶναι ἡ διαφύλαξη τῆς Ὁρθοδόξου παρακαταθήκης καὶ ἡ μαρτυρία τῆς βιωμένης πίστεως.

Ἡ τυχὸν συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας μας σὲ κοινὲς συναντήσεις καὶ ἐκδηλώσεις μὲ χριστιανοὺς ἄλλων δογμάτων καὶ ὁμολογιῶν κατανοεῖται μόνον ἂν ἔχει χαρακτήρα ὁμολογίας, ἱεραποστολῆς καὶ μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου ἀληθείας καὶ ὄχι ὅταν ἀποτελεῖ ἀπόδειξη κοινωνικοῦ, ἐκκοσμικευμένου συγκρητισμοῦ.

Ἐκσυγχρονισμὸς ποὺ δὲν θεμελιώνεται πάνω στὴν εὐλογημένη μας παράδοση εἶναι ὑπουλός καὶ ἐπικίνδυνος, ὅπως καὶ παράδοση ποὺ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὸ σήμερον ἀποτελεῖ νεκρὸ γράμμα· ἀποψη καὶ ἰδεολόγημα ποὺ ἐγκλωβίζει καὶ ὄχι πίστη ποὺ ἐλευθερώνει. Ἡ δυναμικὴ τοῦ καινούργιου καὶ τοῦ σύγχρονου σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ δοκιμασμένο τῆς παραδόσεως εἶναι οἱ πόρτες μέσα ἀπὸ τίς ὁποῖες περνάει στὶς μέρες μας ὁ δρόμος καὶ ἡ ἔκφραση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀλήθειας καὶ ζωῆς.

Πολυθρησκευτικότητα

Σὲ συνεργασία μὲ τὸ ἐκπεφρασμένο αἰσθητήριο τοῦ λαοῦ μας, σὲ συμφωνία μὲ τίς ὡς τώρα ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὲ σεβασμὸ στὴν ἄχρι τοῦδε διατυπωμένη βούληση τῶν ὑπευθύνων φορέων, μὲ κατανόηση ὅτι τὸ θέμα παρουσιάζει καὶ

κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις, ἔμεῖς τοποθετούμεθα καὶ στὸ ζήτημα τῆς πολυθρησκευτικότητας τῆς ἐπαρχίας μας. Ἄν εἶχαμε γεννηθεῖ λίγα χιλιόμετρα ἀνατολικότερα ἢ δυτικότερα, κάτω ἀπὸ τὶς παρούσες συνθήκες, ἔμεῖς θὰ εἴμασταν αὐτοὶ ποὺ θὰ διεκδικούσαμε τόπους λατρείας σὲ αὐτὸν τὸν χῶρο. Σεβόμαστε ἀπόλυτα τὴν ἱστορία τῶν λαῶν καὶ τῶν προσώπων, τὶς συνθήκες ποὺ ὁ Θεὸς παραχωρεῖ γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο, τὴν πραγματικότητα καὶ τὶς ἀνάγκες ποὺ αὐτὴ ἢ ἡ ἱστορία διαμορφώνει. Ὅλα αὐτὰ συνηγοροῦν στὸν σεβασμὸ τοῦ δίκαιου καὶ λογικοῦ αἰτήματος τῶν ἑτεροδόξων ἢ ἄλλοθρήσκων συνανθρώπων μας.

Σεβόμαστε καὶ συγκλονιζόμαστε ὅμως καὶ ἀπὸ τὴ δική μας ἱστορία, τὸν δικό μας τόπο, τοὺς συνειρμούς τῆς δικῆς μας ἰδιοπροσωπίας, κυρίως ὅμως τὰ βιώματα τῆς Ὁρθόδοξης ἀλήθειας ὡς μοναδικῆς καὶ τῆς ζωῆς δύο χιλιάδων ἐτῶν σὲ αὐτὸν τὸν τόπο ποὺ κάθε στιγμή τῆς ἱστορίας του εἶναι ποτισμένη μὲ Ὁρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοση, κάθε σελίδα τῆς λαογραφίας του εἶναι γραμμένη μὲ ἀγιογραφικὲς ἐκφράσεις καὶ ζωγραφισμένη μὲ ζωκκλήσια καὶ εἰκόνες, κάθε μόριο τοῦ ἀέρα του εὐωδιάζει θυμίαμα καὶ πατερικὸ λόγο, κάθε σημεῖο τῆς γῆς του εἶναι βαμμένο μὲ μαρτυρικὸ αἷμα καὶ ἀσκητικὸς ἰδρῶτες, κάθε στοιχεῖο τοῦ πολιτισμοῦ του παραπέμπει σὲ τρούλους καὶ σταυρούς, κάθε ἔκφραση τῆς λογικῆς του καὶ κάθε πτυχή τῆς ζωῆς του φανερῶνει τὸ μεγαλεῖο τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν καὶ ἐνῶ ἡ ἀνάγκη τῶν συμπολιτῶν μας ποὺ προέρχονται ἀπὸ διαφορετικὲς μὲ μᾶς θρησκευτικὲς παραδόσεις πρέπει νὰ μελετηθεῖ μὲ πολὺ σεβασμὸ, τὸ μερίδιο τῆς μαρτυρίας τοῦ μοναδικοῦ θησαυροῦ μας εἶναι αὐτὸ ποὺ ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὰ τὴ δική μας ὑποχρέωση. Πῶς, ἀλήθεια, νὰ ἀντιπαρέλθουμε τὴν βιωμένη ἐπιβεβαίωση ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ σωτηρία εἰ μὴ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ;» (Πράξ, δ' 12)

Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα διερευνοῦμε ἂν οἱ λόγοι ποὺ παρουσιάζονται γιὰ τὴν οἰκοδόμησις συγκροτημάτων διαφορετικοῦ πολιτισμικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ προσανατολισμοῦ στὴν ἐπαρχία μας εἶναι ἀντικειμενικοὶ ἢ ὑπηρετοῦν συγκεκριμένους σκοπιμότητες. Ἄν πρέπει νὰ γίνουν, τέτοια οἰκοδομήματα θὰ γίνουν ὄχι γιὰ νὰ προκαλοῦν τὴν ἱστορία καὶ τὸ αἰσθητήριό τῆς ἰδιοπροσωπίας μας, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταδεικνύουν τὴν ἐλευθερία καὶ τὸν σεβασμὸ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ νὰ καταθέτουν τὴ μαρτυρία τῆς στὸν σύγχρονο κόσμο.

«Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης»

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀρκεῖται μόνον σὲ αὐτοὺς ποὺ γνωρίζει καὶ τὴν ἀποδέχονται, ἀλλὰ καὶ ἀναγνωρίζει τὰ παιδιά της καὶ στὰ πρόσωπα αὐτῶν ποὺ τὴν ἀπορρίπτουν καὶ τὴν ἀμφισβητοῦν. Στὰ σπλάγχνα τῆς δικῆς μας ἀνεπάρκειας θὰ συναντήσουμε τὴ δικαιολογία τῶν ἄλλων, τὴ δυσκολία τους νὰ διακρίνουν τὸν Θεό, τὸ ἐπιχειρήμα τους γιὰ τὴν ἀπόρριψή Του. Γι' αὐτὸ καὶ τέτοια στιγμή ἡ Ἐκκλησία μας δηλώνει ὅτι τὰ μάτια της τὰ ἔχει στραμμένα μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ σὲ αὐτοὺς ποὺ τὴν ἀμφισβητοῦν, τὴν κρίνουν, ἴσως καὶ τὴν πολεμοῦν, στὴν οὐσία ὅμως τὴν ἀναζητοῦν στὴν δυσδιάκριτη αὐθεντικὴ μορφή της. Οἱ πόρτες μας εἶναι ἀνοιχτὲς καὶ πρὸς τὰ ἔξω καὶ πρὸς τὰ μέσα. Τὰ κενὰ καθίσματα τῶν ναῶν μας προκαλοῦν τὴ γνήσια ἀγάπη μας καὶ γεννοῦν τὸν αὐθεντικὸ ἔλεγχο τῆς δικῆς μας ζωῆς. Κάθε τι ποὺ ὀνομάζεται

αυτοκριτική, κάθε τι πού έχει τὰ χαρακτηριστικά τῆς μαρτυρίας καὶ τῆς ἱεραποστολῆς, συγκινεῖ βαθειὰ τὸν ὄργανισμό τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποτελεῖ ἐπίκεντρο τῆς Ὁρθόδοξης ἐκκλησιαστικῆς προοπτικῆς.

Ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι ὡς Ἐκκλησία μιλοῦμε διάλεκτο μὴ κατανοητὴ ἀπὸ τὰ παιδιά μας καὶ ἀκολουθοῦμε τρόπους μὴ ἀποδεκτοὺς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας. Ἀναλαμβάνουμε ἐμεῖς τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ δυσκολία τῆς ἐπικοινωνίας μας. Οἱ ἀντιδράσεις τοὺς ἐμᾶς ταπεινώνουν. Στὶς ἀμφισβητήσεις τοὺς ἐμεῖς μαθητεύουμε. Ἀπὸ τὴν ἀπόρριψή τοὺς ἐμεῖς διορθωνόμεστε. Ἐπιθυμοῦμε εἰλικρινὰ νὰ μάθουμε τὴ γλῶσσα τοὺς γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ τοὺς ἀντιπροσφέρουμε τὸ πνεῦμα μας. Ἐνα πνεῦμα πού στὴ δική τοὺς ζωὴ -εἴμαστε σίγουροι- θὰ βρεῖ καλύτερη ἔκφραση ἀπ' ὅ,τι στὴ δική μας.

Σεβασμὸς στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀγαθόνικο

Ἡ ἐπαρχία μας εἶναι μία ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες πού διαποιμαίνεται ἀπὸ καινούργιο Μητροπολίτη ἐνῶ ὁ προηγούμενος ἀκόμη ζεῖ. Αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ προνόμιο γιὰ τὸν νέο νὰ ἀπολαύσει περισσότερο τὴν τιμὴ, ἀλλὰ μεγάλη εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεὸ ὥστε θεμέλιο τῆς διακονίας του νὰ ἀποτελεῖ ἡ εὐχὴ τοῦ γέροντος καὶ ὁ σεβασμὸς του. Σεβασμιώτατε πάτερ, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογή μου, Σᾶς ζήτησα νὰ παραμείνετε στὴν ἐπισκοπικὴ κατοικία, νὰ κρατήσετε τὸ γραφεῖο σας καὶ τὸ αὐτοκίνητο τῆς Μητροπόλεως γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησή Σας. Ἐσεῖς ἀπὸ λεπτότητα καὶ εὐγένεια μετακινηθήκατε. Θὰ ἤθελα νὰ Σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι δὲν μετατοπισθήκατε καθόλου ὅμως ἀπὸ τὴν κεντρικὴ θέση τῆς καρδιάς μας. Ἐμένα ἡ ἀποστολή μου δὲν εἶναι νὰ ἐπέμβω ἀδιάκριτα στὸ ἔργο Σας, ἀλλὰ νὰ σεβασθῶ τὸ πνεῦμα Σας. Τὸ πνεῦμα τῆς γλυκύτητος, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλωσύνης Σας. Αὐτὸ γέννησε τοὺς καρποὺς τῶν λόγων Σας καὶ τὴν αὔρα τῆς πανθομολογούμενης ἀγαθῆς μαρτυρίας Σας. Σὲ ὅλα τὰ γραφεῖα τῶν ναῶν μας θὰ παραμείνει ἀναρτημένη ἡ φωτογραφία σας γιὰ νὰ μᾶς θυμίζει ὅτι ἡ παραίτησή Σας δὲν ἔγινε γιὰ νὰ Σᾶς ἀντικαταστήσουμε μὲ ἀσέβεια, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσετε τὸ προσωπικὸ μεγαλεῖο Σας μὲ εὐγένεια.

Ἐπίλογος εὐγνωμοσύνης

Θὰ προσθέσω καὶ δυὸ λόγια πηγαίας καὶ εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης πρὸς Ἐσᾶς Μακαριώτατε. Στὴ δική Σας καρδιά φύτεψε ὁ Θεὸς τὴν ἰδέα ἀπὸ τὴ φιλομοναχικὴ ἀπομόνωσή μου νὰ ξανοιχθῶ στὸ πέλαγος τῆς ἐπίσημης ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Ἐσεῖς, γνωρίζοντάς με περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, μὲ ἀγκαλιάσατε μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη Σας. Ἐσεῖς διακινδυνεύσατε τὴν ἐκκλησιαστικὴ προαγωγή μου. Ἀπὸ τὸ στόμα Σας ἄκουσα τὴν ἀπόφαση τῆς ἱεραρχίας· ἀπὸ τὰ χέρια σας ἔλαβα τὴ χάρι τῆς ἀρχιερωσύνης· Ἐσεῖς ὡς τοποτηρητῆς τώρα μοῦ προσφέρετε τὸν θησαυρὸ αὐτῆς τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας. Ἐσεῖς ἀποτελεῖτε τὸν ἐκφραστὴ τῆς βουλήσεως τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ μου. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἓνα συγκυριακὸ ἱστορικὸ παρελθὸν πού αὐτὴ τὴ στιγμή θὰ μπορούσα καὶ νὰ ξεχάσω. Σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι ἀπὸ δῶ κι ἐμπρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ μένα πάντοτε θὰ προβάλλεται πάνω στὸ ἐπίπεδο τῆς ἱερῆς εὐγνωμοσύνης μου στὸ σεπτὸ πρόσωπό Σας.

Καὶ κάτι ἀκόμη. Ἡ Μητρόπολη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς θεωρεῖ ὅτι ἡ σχέση σας μαζί της ὡς τοποτηρητοῦ εἶναι ἀνεξάληπτη. Ἐδῶ ὅποιος ἔρχεται καὶ ὅταν φεύγει

παραμένει. Γι' αυτό και να τη θεωρείτε ως προέκταση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Μπορεῖ νὰ Σᾶς προσφέρει λίγη ξεκούραση, νὰ μοιρασθεῖ μαζί Σας τὶς πνευματικὲς ἀπολαύσεις της, νὰ Σᾶς ἐμπιστευθεῖ τοὺς προβληματισμοὺς καὶ τὰ ὄραματά της.

Νὰ κλείσω μὲ τὴν ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Σεβασμιώτατοι, ἅγιοι πατέρες, ἡ σχέση μου μαζί σας εἶναι καθοριστικὴ τῆς συνεισφορᾶς μου στὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐγὼ αὐτὴ τὴ στιγμή εἶμαι ὁ τελευταῖος στὴ σειρά τῶν ἐπισκόπων. Θέλω νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ Ἱεροσυνοδική μου διακονία στηρίζεται σὲ τρεῖς ἄξονες· στὴ βαθειά μου εὐγνωμοσύνη καὶ τὸν σεβασμὸ στὰ πρόσωπά σας· στὴ διάθεσή μου νὰ μείνω γιὰ πάντα ὁ ἔσχατος τῶν ἐπισκόπων καὶ στὴν ἐτοιμότητά μου ἀνὰ πᾶσα στιγμή νὰ θυσιάσω τὴ θέση ἀλλὰ καὶ τὴ διακονία μου στὴ βούληση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ πρόσφατη ἐκκλησιαστικὴ κρίση τραυμάτισε βαθύτατα τὸ μυστήριό τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Μητρόπολη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ἀναπόφευκτα παραπέμπει σὲ μία ἄλλη ἐκκλησιαστικὴ ἐκκρεμότητα, ἡ ὁποία διακριτικὰ περιμένει τὴν μετὰ συνέσεως καὶ ἀνωτερότητος τακτοποίησή της. Θὰ ἠθελα νὰ γνωρίζετε, Μακαριώτατε, ὅτι, ἂν καὶ ὅποτε ἡ σοφὴ κρίση τῆς ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου θελήσει μακρόθυμα νὰ προβεῖ στὴν ἐξομάλυνση καὶ τῶν τελευταίων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων -καὶ εὐχομαι αὐτὸ νὰ γίνῃ σύντομα-, ἐγὼ εἶμαι ἔτοιμος νὰ διευκολύνω τὴν κατάσταση καταθέτοντας ὅλα τὰ δικαιώματά τῆς θέσεως πὸ αὐτὴ τὴ στιγμή μοῦ προσφέρετε πρὸς εἰρήνευση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐνότητά της ἀξίζει πολὺ περισσότερο καὶ ἀπὸ τὰ καλύτερα ὄραματά μας.

Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὸν κόπο τῆς παρουσίας Σας καὶ τὴν εὐθύνη τῆς ἀγάπης σας. Ὡς ἀντίδωρο αὐτῶν καὶ ὡς ἀναμνηστικὸ τῆς σημερινῆς ἡμέρας θὰ προσφέρω σὲ ὅλους σας ἓνα καλαίσθητο κουτάκι μὲ θυμίαμα. Τὸ θυμίαμα εἶναι λίγο γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσετε. Εἶναι ὅμως πολὺ γιὰ νὰ σᾶς θυμίζει μιὰ ἀνάγκη. Ἄν ξέρετε νὰ προσεύχεσθε ζητῶ τὶς προσευχὲς σας γιὰ τὸν διακονοῦντα ἐπίσκοπό σας. Ἄν δὲν γνωρίζετε, μέχρις ὅτου μάθετε, ζητῶ τὴν ἀγάπη σας ὄχι στὸ πρόσωπό μου, ἀλλὰ στὴν Ἐκκλησία μας.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶη μετὰ πάντων ἡμῶν, ἀδελφοί». Ἀμήν.